

Överklagande av Förvaltningsrätten i Stockholms dom i mål 5581-21

Bakgrund

Henryson Musik AB (nedan Bolaget) överklagade Tillväxtverkets beslut daterat den 19 januari 2021 om att återkräva Bolaget på tidigare beviljat stöd vid korttidsarbete. Enligt Tillväxtverkets kontroller har Bolaget beslutat om vinstutdelning den 27 mars 2020. Tillväxtverkets bedömning var att Bolaget därmed inte har drabbats av sådana tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som Bolaget inte har kunnat förutse eller undvika som är ett krav för godkännande enligt 5 a § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Förvaltningsrätten i Stockholm upphävde Tillväxtverkets beslut genom dom av den 8 juli 2021 i mål nr 5581-21. I den del som avser förlängning av godkännande och ytterligare preliminärt stöd återförvisas målet till Tillväxtverket för ny prövning. Som skäl härför angav förvaltningsrätten att en vinstutdelning eller annan liknande utbetalning inte ensam är tillräcklig för att konstatera att en arbetsgivare inte har sådana ekonomiska svårigheter som krävs för ett godkännande. Det som sägs i förarbetena till 5 a § lagen om korttidsstöd om utdelningars och andra utbetalningars påverkan på rätten till stöd tar uppenbart sikte på verkställda utdelningar. Tillväxtverket kan därmed inte anses ha uppfyllt sin bevisbörda i fråga om påståendet att stödet lämnats på felaktig grund.

Yrkanden

Tillväxtverket yrkar att Kammarrätten i Stockholm meddelar prövningstillstånd i målet.

Tillväxtverket yrkar att Kammarrätten i Stockholm upphäver förvaltningsrättens dom och avslår Bolagets överklagande.

Grunder och omständigheter

Tillväxtverket anser att Kammarrätten bör meddela prövningstillstånd eftersom det finns anledning att betvivla riktigheten i förvaltningsrättens dom samt att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt.

Enligt 5 a § första stycket lagen om stöd vid korttidsarbete ska stöd lämnas till en enskild arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket. Enligt 5 a § andra stycket får ett sådant godkännande bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,

2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,
3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och
4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

Av 31 § första stycket samma lag framgår att en arbetsgivare som genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp är återbetalningsskyldig för det som har betalats ut för mycket.

I förarbetena till stödet föreskrivs att stöd vid korttidsarbete är ett statligt subventionerat system med syfte att i mycket allvarliga konjunkturella situationer bevara arbetstillfällena vid företag som möter en vikande efterfrågan genom att anställda tillfälligt går ned i arbetstid och lön (prop. 2013/14:1 s. 339).

Riksdagen har uttalat att arbetsgivaren förutsätts agera i enlighet med lagens syfte och att det under sådana förhållanden inte kan anses försvarligt att arbetsgivare som mottar stöd från det allmänna vid korttidsarbete samtidigt genomför aktieutdelningar och andra liknande utbetalningar (bet. 2019/20:FiU51 s. 22, rskr. 2019/20:199).

Det framgår vidare av förarbetena till 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete att bestämmelsen ger möjlighet att beakta förekomsten av vinstutdelningar och liknande utbetalningar. Det anförs i prop. 2019/20:166 s. 55-56 att om ett företag gör en utbetalning till sina delägare är detta en tydlig indikation på att företaget självt inte har ansett sig ha allvarliga ekonomiska svårigheter, vilket kan motivera att stöd vägras enligt 5 a § andra stycket 1. Har företaget orsakat eller bidragit till de ekonomiska svårigheterna genom att förbruka tillgängligt kapital genom utdelning, kan det motivera att stöd vägras enligt 5 a § andra stycket 2. Har en arbetsgivare vidare använt sin ekonomiska buffert för utdelning i stället för att trygga den egna verksamheten i samband med coronakrisen, kan det utgöra hinder för stöd enligt 5 a § andra stycket 3. Allvarlighetskravet i första punkten innebär dessutom att det ska vara fråga om en situation där arbetsgivaren i frånvaro av stöd skulle behöva genomföra omfattande uppsägningar. Att de ekonomiska svårigheterna inte rimligen kunnat undvikas innebär att det inte ska ha varit möjligt att lindra dessa svårigheter (prop. 2019/20:132 s. 53 och 55, prop. 2019/20:166 s. 54 ff. med vidare hänvisningar däri).

I förevarande fall har Bolaget ansökt om stöd vid korttidsarbete den 8 april 2020. Tillväxtverket har den 19 januari 2021 beslutat om att kräva tillbaka utbetalt korttidsstöd om 113 074 kronor. Enligt Tillväxtverkets kontroller mot Bolagsverket har Bolaget den 27 mars 2020 beslutat om vinstutdelning om 100 000 kronor.

Den aktuella lagstiftningen ger inte uttryck för när en värdeöverföring anses genomförd. Det finns inte heller praxis från högre instans som ger vägledning i frågan. Tillväxtverket har därför sökt vägledning i närliggande lagstiftning. Det

framgår av 5 § första stycket lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall att arbetsgivaren inte har rätt till stöd vid korttidsarbete om arbetsgivaren under stödmånaderna, de två kalendermånaderna närmast före den första stödmånaden eller de sex kalendermånaderna närmast efter den sista stödmånaden verkställer ett beslut om vinstutdelning eller om ett beslut om en sådan värdeöverföring fattas av stämman, styrelsen eller motsvarande organ under samma period. Bestämmelserna om omställningsstöd har använts som förebild vid utformningen av 5 § lagen (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall (prop. 2020/21:83 s. 34, prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351). Om ett bolag som sökt omställningsstöd har fattat ett beslut om utdelning, vilket gör att bolaget inte är stödberättigat, och sedan fattar ett nytt beslut om att inte genomföra utdelningen, påverkar inte detta bedömningen av rätt till stöd (se 4 § 5 förordningen (2020:552) om omställningsstöd för mars och april 2020, förordningsmotiv 2020:8 s. 8 och Skatteverkets rättsliga vägledning Särskilt om vinstutdelning och andra värdeöverföringar av den 9 juli 2020). En värdeöverföring anses i Tillväxtverkets mening därigenom genomförd vid tidpunkten för utbetalning eller vid tidpunkten för beslut om värdeöverföring.

I ansökningsformuläret avseende ansökan om godkännande har Bolaget svarat jakande på frågan ”Har ditt företag drabbats av tillfälliga, allvarliga ekonomiska svårigheter som ni inte hade kunnat förutse eller undvika?”.

Tillväxtverket anser att Bolaget genom beslut om vinstutdelning har ansett sig ha ekonomiskt utrymme för vinstutdelning. Tillväxtverket är därmed av uppfattningen att om ett bolag trots coronakrisen fattar beslut om vinstutdelning är detta en tydlig indikation på att bolaget självt inte har ansett sig ha allvarliga ekonomiska svårigheter. Det är således upp till Bolaget att inkomma med en godtagbar förklaring till varför beslut om vinstutdelning inte står i strid med Bolagets uppgifter om allvarliga ekonomiska svårigheter.

Tillväxtverket skickade den 21 oktober 2020 ut ett övervägande om återkrav till Bolaget där Bolaget gavs möjlighet att inkomma med mer information innan slutgiltigt beslut skulle fattas av Tillväxtverket. Bolaget inkom med synpunkter på övervägandet den 22 oktober 2020. Bolaget uppgav bland annat att Tillväxtverket grundade sin bedömning på fel årsredovisning. Bolaget skickade in en årsredovisning med annullerad utdelning under sommaren 2020. Ärendet hade dock inte handlagts av Bolagsverket än. Anledningen till att Bolaget annullerade utdelningen var att information tillkom om att utdelningar är förbjudna vid korttidsstöd. Sedan mars 2020 hade 90 procent av Bolagets verksamhet ställts in eller skjutits på framtiden.

I samband med sin överklagan har Bolaget anfört att Tillväxtverket inte har visat att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda. Ett beslut om utdelning kan inte ensamt vara tillräckligt för att konstatera att förutsättningar för stöd saknas. Bolaget är ett fåmansbolag med två ägare, tillika anställda. Beslutet om utdelning fattades på ordinarie bolagsstämma den 27 mars 2020 och var en besparingsåtgärd eftersom det hade varit mer kostsamt för Bolaget att betala ut lön till delägarna. Det återtogs vid en extra bolagsstämma den 24 juli 2020 eftersom man bedömde

att medlen behövdes i företaget. Utdelningen är alltså inte verkställd. Protokoll från extrastämman skickades in till och registrerades av Bolagsverket i mitten av augusti 2020. Bolaget vidhåller att det drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av coronapandemin. Bolaget utför huvudsakligen offentliga konserter inför publik. På grund av publikrestriktioner avbokades alla konserter och festivaler på mindre än två veckor. Under denna period förlorade Bolaget 25 procent av sina normala årliga intäkter. Totalt sett fakturerade Bolaget knappt hälften år 2020 jämfört med år 2019. Till stöd för sin talan lämnar Bolaget bland annat in sammanställning över intäkter 2019 respektive 2020. Bolaget yrkar ersättning för sina ombudskostnader.

Det är ostridigt att Bolaget har fattat ett beslut om en vinstutdelning. Regeringen publicerade den 16 mars 2020 åtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet och stöd vid korttidsarbete var en av de åtgärderna. Tillväxtverket anser att när Bolaget beslutade om vinstutdelning gick det att förutse att företaget skulle komma att påverkas av den förväntade nedgången i konjunkturen. Vad Bolaget har anfört i sina synpunkter samt vid överklagandet förändrar inte Tillväxtverkets bedömning.

Tillväxtverket anser således att Bolaget inte har inkommit med en godtagbar förklaring till varför beslut om vinstutdelning inte står i strid med Bolagets uppgifter om allvarliga ekonomiska svårigheter.

Mot bakgrund av att Bolaget har haft utrymme för vinstutdelning kan inte Bolaget enligt Tillväxtverket sägas vara drabbat av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Tillväxtverket är därmed av uppfattningen att Bolaget genom att lämna oriktiga uppgifter förorsakat att stöd har lämnats på felaktig grund.

Varje enskild arbetsgivare som tar emot stöd vid korttidsarbete är skyldig att visa att rätt till stöd föreligger. Den som mottar stöd vid korttidsarbete genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt förorsakar att stöd lämnas på felaktig grund eller med för högt belopp är enligt 31 § lagen om stöd vid korttidsarbete återbetalningsskyldig för stödet i den delen. I det förevarande fallet finns det ett tydligt orsakssamband mellan Bolagets intygande om att det har drabbats av sådana allvarliga ekonomiska svårigheter som avses i den aktuella lagens 5 a § och Tillväxtverkets beslut att bevilja preliminärt stöd. Tillväxtverkets bedömning är att Bolaget med anledning av den beslutade värdeöverföringen, utifrån det som framförts ovan, inte kan ha ansetts drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som orsakats av något förhållande utom klagandens kontroll och som den inte kunnat förutse eller undvika.

Det har varit upp till Bolaget att komma med en godtagbar förklaring till varför beslutet om vinstutdelning inte står i strid med uppgifterna om allvarliga ekonomiska svårigheter. Tillväxtverket anser att det saknas en godtagbar förklaring från Bolagets sida. Tillväxtverket anser sig därmed ha uppfyllt sin bevisbörda i fråga om att stödet lämnats på felaktig grund.

Sammanfattningsvis gör Tillväxtverket bedömningen att Bolaget inte uppfyller

kraven för godkännande av korttidsstöd. Bolaget har därför inte rätt till preliminärt stöd. Vad Bolaget har anfört i sin överklagan förändrar inte Tillväxtverkets bedömning i frågan och lämnas därmed utan avseende.

Tillväxtverket anser därför att förvaltningsrättens dom bör upphävas och att Bolagets överklagande bör avslås.

Ytterligare korrespondens i ärendet kan gärna skickas med e-post till registraturen@tillvaxtverket.se. Märk gärna handlingen med vårt diarienummer 2021-643.

Verksjurist